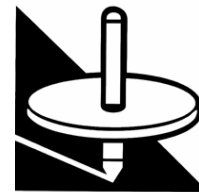


OHJAUKSEN YHTEISTYÖSUUNNITELMA KERAVALLA 2007 - 2008



Keravan lukio



Keski-
Uudenmaan
aikuislukio



Hyväksymispäivä 9.5.2007

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	2
2	OHJAUKSEN PERIAATTEITA	3
3	OHJAUSYHTEISTYÖN NYKYTILA	3
	3.1. Perusopetus	3
	3.2. Toinen aste	4
	3.2.1. Lukiokoulutus	4
	3.2.2. Ammatillinen koulutus	5
	3.3. Keski-Uudenmaan aikuislukio	5
	3.4. Oppisopimuskoulutus	6
	3.5. Työvoimatoimiston ohjauspalvelut	7
4.	OHJAUSYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN	7
	4.1. Peruskoulun ja toisen asteen yhteistyö.....	7
	4.1.1. Niveltäminen	8
	4.1.2. Oppilas-/opiskelijahuolto	9
	4.1.3. Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus.....	9
	4.1.4. Yhteistyö huoltajien kanssa.....	10
	4.1.5. TET:n kehittäminen	10
	4.1.6. Sairaalakouluyhteistyö.....	11
	4.1.7. Maahanmuuttajien ohjauksen kehittäminen.....	11
	4.1.8. Opettajien yhteistyön kehittäminen	11
	4.1.9. Lisäluokkien ja ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (Ammattistartti) toiminnan kehittäminen	11
	4.2. Toisen asteen oppilaitosten yhteistyö	12
	4.2.1. Keravan malli yhteistyömuotona.....	12
	4.2.1.1. Yhteiset toimintatavat suoritettaessa opintoja toisessa oppilaitoksessa.....	13
	4.2.1.2. Tiedottamisen kehittäminen	14
	4.2.2. Tutor- ja mentortoiminta	14
	4.2.3. Opiskelijahuolto	15
	4.2.4. Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus.....	15
	4.2.5. Maahanmuuttajien ohjauksen kehittäminen.....	16
	4.2.6. Opettajien yhteistyön kehittäminen	16
	4.2.7. Yhteistyön kehittäminen korkea-asteen suuntaan	16
	4.3 Työvoimatoimiston ja oppilaitosten välinen yhteistyö	17
5.	LÄHITULEVAISUUDEN KEHITYSNÄKYMÄ	18

LIITTEET

LIITE 1. Ohjauksen tapahtumakalenteri

LIITE 2. Ohjauksen vuosikello

LIITE 3. Ohjaustoiminnan taustatietolomake

LIITE 4. Ammatinvalinnanohjauksen ajanvarauslomake

LIITE 5. Lähetä aikuislukioon

1 JOHDANTO

Lähtökohtana ohjauksen yhteistyösuunnitelman laatimiselle Keravalla oli alun perin perus- ja toisen asteen lainsäädännön ja opetussuunnitelmien uudistaminen. Jo ennen tätä 1990-luvun lopulla oli aloitettu Keravan mallin nimellä kulkenut toisen asteen oppilaitosyhteistyön hanke.

Keväällä 2004 sovittiin, että 'Ohjauksen yhteistyösuunnitelma Keravalla' tehdään kirjalliseen muotoon oppaaksi, joka päivitetään kerran vuodessa. Päivityksen toteuttavat opinto-/oppilaanohjaajat **vuorovuosin siten, että mukana on aina edustus niin peruskoulusta, ammattiopistosta kuin lukiosta**. Päivityksen yhteydessä suunnitellaan myös, mitä seuraavana vuonna halutaan kehittää. (Ks. oppaan historia ja tekijät takakannesta.)

Ohjauksen avulla tuetaan oppilaita/opiskelijoita selviytymään *meneillään olevista opinnoistaan*. Lisäksi ohjauksen tulee antaa sellaisia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan *siirryttäessä seuraavaan vaiheeseen* (opiskelemaan tai työelämään). Yhteistyön tavoitteena on, että ohjaus säilyy oppilaan näkökulmasta *jatkuvana*. Asioita yhdessä tehden ja jokaisen asiantuntijuutta hyödyksi käyttäen vältetään ohjaustehtävien päällekkäisyyttä ja tehostetaan ohjausta.

Edellä mainitut asiat ovat olleet tavoitteina myös Oppilaan- ja opinto-ohjauksen kehittämishankkeessa Keski-Uudellamaalla. Hanke lähti liikkeelle syksyllä 2004 ja sai ESR-lisärahoitusta Ohjauksen verkot -hankkeen kautta syksystä 2005 vuoden 2007 loppuun. Näillä hankkeilla olemme saaneet lisäpotkua yhteistyöhön ja tämän työn eteenpäin viemiseen.

Laissa ammatillisesta koulutuksesta 21.8.1998/630 10§ todetaan, että koulutuksen järjestäjän tulee olla yhteistyössä alueella toimivien ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja muun koulutuksen järjestäjien kanssa. Lukiolaissa 21.8.1998/629 5§ yhteistyövelvoite on samansuuntainen. Myös opetussuunnitelmatasolla yhteistyövelvoite on nähtävissä kaikissa koulumuodoissa. Työministeriönkin ohjeissa (tiedote 2004) todetaan yhteistyön olevan tarpeellista mm. sosiaali- ja terveystoimen kanssa, ja että työvoimatoimistojen ja oppilaitosten ohjausyhteistyöllä tuetaan nuorten koulutus- ja ammatinvalintoja koulutuksen ja työelämän nivelvaiheissa. Näillä toimin pyritään tiedotteen mukaan ennaltaehkäisemään nuorten työttömyyttä ja vähentämään yhteiskuntatakuun piiriin tulevien nuorten määrää.

Yhteisiä toimintoja on koottu oppaan lopussa oleviin liitteisiin havainnollistamaan ohjausyhteistyön toteutumista käytännössä lukuvuoden aikana.

2 OHJAUKSEN PERIAATTEITA

Ohjaus nähdään *jatkuvana prosessina*, joka alkaa jo ennen kouluikää ja jatkuu ihmisen koko opintopolun ajan. Ohjauksen kehityssuunta on viime vuosina ollut kohti avoimempaa ammatillisuutta: psykologisen yksilöohjauksen rinnalle on noussut eri ammattialojen osaamista hyödyntävä *verkostotyö*. Lisäksi on yhä enemmän alettu korostaa ohjattavan autonomiaa ja aktiivista roolia vastuullisena *oman elämänsä konstruoijana*, jota tuetaan hyvillä informaatiopalveluilla esim. kehittyvän tieto- ja viestintätekniiikan muodossa (vrt. kanadalaisten 'well informed decisions').

Opinto-ohjauksen tehtäväkokonaisuudet jaetaan vakiintuneen käytännön mukaan kolmeen osaan (mm. Nummenmaa ja Vuorinen, 1996):

1) Oppimisen ja opiskelun ohjaaminen

- yksilöllinen ohjaus ja neuvonta
- oppimisen tukeminen
- koulun valinnaisuuden ja omaleimaisuuden edistäminen

2) Kasvun ja kehityksen tukeminen

(psykososiaalinen tuki ja oppilas-/opiskelijahuolto)

- henkilökohtaisissa asioissa tukeminen
- yhteistoiminta eri tahojen kanssa

3) Ammatillinen suuntautuminen

- yksilöllisten ammatinvalintavalmiuksien kehittäminen
- jatko-opintoihin ohjaaminen
- työelämän tuntemuksen lisääminen
- yhteistoiminta elinkeinoelämän ja työhallinnon kanssa

Nykysäädösten mukaan oppilaitosten ohjaustoiminnassa ovat omalta osaltaan mukana **kaikki** ohjaus- ja opetustyötä tekevät henkilöt: rehtorit, opinto-ohjaajat, ryhmän-/luokanohjaajat ja aineenopettajat. Ohjaustoiminnassa avustavat oppilas-/opiskelijahuoltohenkilöstö, opintosihteerit/koulusihteerit ja soveltuvin osin muukin henkilökunta sekä tukioppilaat, opiskelijatutorit ja opiskelijamentorit.

Nuoria on nykyään syytä valmistaa myös elinikäiseen oppimiseen ja sen mukanaan tuomaan elinikäiseen ohjaukseen.

3 OHJAUSYHTEISTYÖN NYKYTILA

3.1. Perusopetus

Ohjauksen kokonaisuuden ymmärtämiseksi on tarpeen tunnistaa ja tunnustaa sen pitkä, jo varhaisvuosista alkava prosessi, esim. neuvoloiden ohjaustyö ja päivähoidossa toiminnan kautta toteutettava ohjaus yhdessä kotien kanssa, tarvittaessa erityisasiantuntijoita hyödyntäen. Keravalla varhaiskasvatus on jo kauan kuulunut kasvatus- ja opetusviraston alaisuuteen omine varhaiskasvatussuunnitelmiineen ja strategioineen. Tämä edistää ohjausyhteistyötä päivähoidon ja peruskoulun välillä, mikä oppimisesteiden ja -vaikeuksien ennaltaehkäisyssä tulee todennäköisesti olemaan jatkossa entistä tärkeämpi ohjauksellisten työmuotojen kehittämiskohde. Keskeinen linkki tässä yhteistyössä on esiopetus.

Perusopetuksen luokilla 1-6 oppilaanohjaus tapahtuu luokanopettajan johdolla pääosin eri oppiaineiden tunneilla, aihekokonaisuuksiin ja koulun muuhun toimintaan liittyen ja tarvittaessa erityisasiantuntijoita apuna käyttäen. Yhtenäisestä peruskoulusta johtuen ohjauksen kehittäminen luokilla 1-6 tulee olemaan jatkossa tärkeä kehittämiskohde. Jo pitkään toteutettua nivelvaiheyhteistyötä 6. ja 7. luokan siirtymävaiheessa on lv. 2006–07 edistetty laatimalla uusi toimintamalli Keravan kouluihin.

Perusopetuksen luokilla 7 – 9 oppilaanohjaus on erillinen oppiaine, jonka opetuksesta vastaa oppilaanohjaaja. Oppilailla on mahdollisuus myös henkilökohtaiseen ja pienryhmäohjaukseen. Riittävän henkilökohtaisen ohjauksen turvaaminen on tärkeä kehittämishaaste. Perusopetuksessa opiskelun ohjaus sekä kasvun ja kehityksen tukeminen toteutuvat oppilaanohjauksessa koko ajan, ammatillinen suuntautuminen pääasiassa 8.-9. luokan aikana. Ohjausta toteuttaa nykysäädösten mukaan myös muu henkilöstö oman työnsä ohessa.

Työelämään tutustumista eli TET -toimintaa järjestetään 7. luokalla 1 päivä, 8. luokalla 1 viikko ja 9. luokalla 2 viikkoa. Tavoitteena on tukea oppilaiden jatko-opintosuunnitelmia ja antaa valmiuksia myöhempien koulutusvaiheiden työssäoppimisjaksoista suoriutumiseen sekä työelämään. Jossain määrin jo esiopetuksesta alkaen käsitellään työelämään ja ammatteihin liittyviä sisältöjä mm. tekemällä opintokäyntejä ympäristössä oleville työpaikoille ja toimimalla yhteistyössä niiden kanssa esim. kummiluokkatoiminnan välityksellä.

3.2. Toinen aste

Toisen asteen koulutus sisältää lukiokoulutuksen ja ammatilliset perustutkinnot. Lukiokoulutus on yleissivistävää ja valmistaa ylioppilastutkintoon sekä jatko-opintoihin. Ammatillisten perustutkintojen päätavoitteena on ammatillinen osaaminen sekä jatko-opintoihin ja työelämään valmentautuminen.

Ohjaus toisella asteella kattaa opiskelijoiden opintojen etenemisen, valinnaisuuden, mahdollisen opiskelussa tarvittavan erityistuen sekä jatko-opintoihin ja työelämään ohjaamisen osa-alueet. Ohjauksen kautta toteutetaan myös nivelvaiheeseen liittyviä tiedotus- ym. tehtäviä, esim. esitellään toisen asteen koulutusta peruskoululaisille.

3.2.1. Lukiokoulutus

Yleissivistävän toisen asteen ohjauksessa painottuu opintojen etenemisen, valinnaisuuden ja yo-tutkintovalmiuden edistämisen lisäksi myös jatko-opintoihin suuntautuminen - 17-25-vuotiaillahan on jo kauan ollut mm. työmarkkinatuen edellyttämä 'pakkohaku' ammatillisiin perustutkintoihin tai ammattikorkeakoulutukseen. Omaa ammatillista kiinnostusta ja jatko-opintoihin liittyviä valintoja voidaan selkiyttää myös Keuda Keravan opinto- tai työssäoppimisjaksoja hyödyntäen (ns. Keravan malli). Kaksoistutkinto on mahdollinen myös lukiota pääkouluna käyden. Tietoa lukioaikaisista valinnoista, jatko-opinnoista ja työelämästä antavat opinto-ohjaajien lisäksi myös aineenopettajat omalta alaltaan omilla oppitunneillaan. Eri-tyistä tukea tarvitsevien ohjauksessa on käytössä erityisopettajan ja koulupsykologin palvelut.

3.2.2. Ammatillinen koulutus

Ammatillisen toisen asteen ohjauksessa korostuu ammatillinen suuntautuminen, oman ammattiympäristön ja ammatti-identiteetin kehittyminen, työelämään sijoittumisen suunnittelu sekä jatko-opintomahdollisuuksien kartoittaminen. Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksella edistetään valinnaisuuden, joustavuuden ja monimuotoisuuden toteutumista opinnoissa. Uravalinnan ohjauksen tavoitteena on syventää opiskelijan tietoja koulutuksesta, työelämästä, yrittäjyydestä ja työammateista. Opiskelijoita perehdytetään myös kansainvälisiin opiskelu- ja työssäoppimisen mahdollisuuksiin sekä kansainvälistymisen vaikutuksiin työelämässä. Erityistä tukea tarvitsevien ohjauksessa on käytössä myös erityisopettajan ja kuraattorin palvelut.

Ammatillisen koulutuksen aikana on mahdollisuus opiskella esim. kaksi toisen asteen tutkintoa samanaikaisesti (ns. Keravan malli). Lisäksi Keuda Kerava tarjoaa mahdollisuutta korottaa peruskoulun arvosanoja sekä tutustua eri ammattialoihin Ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavassa ja valmistavassa koulutuksessa (Ammattistartti). Maahanmuuttajille tarjotaan Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta. Lisäksi ammatillista aikuiskoulutusta tarjotaan joillakin linjoilla iltakoulutuksena.

Opinto-ohjaus on ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjaajan lisäksi ryhmänohjaajien, ammatin- ja aineenopettajien sekä koko henkilökunnan tehtävä.

3.3. Keski-Uudenmaan aikuislukio

Aikuislukiota koskee kaikki mitä Keravan ohjauksen yhteistyösuunnitelmassa sanotaan perusopetuksen ja lukio-opintojen osalta. Lisäksi aikuislukio tekee yhteistyötä alueen ammatillisten oppilaitosten kanssa. Koska kuitenkin on kysymyksessä aikuisoppilaitos, on ohjauksen rooli erilainen kuin nuorisoasteen oppilaitoksissa (resurssienkin osalta).

Aikuislukiossa tarjotaan lukio-opintojen lisäksi aikuisten perusopetusta ja perusopetuksen lisäopetusta (JATKOAIKA). JATKOAIKA toteutetaan yhteistyössä Keuda Keravan kanssa. Aikuislukio tarjoaa myös perusopetuksen arvosanojen korottamismahdollisuuden iltakursseilla (ILTAKYMPPI) sekä Keudan oppilaitoksissa ja Keravan vankilassa opiskeleville. Maahanmuuttajille tarjotaan 2-vuotisen perusopetuksen lisäksi kotouttamiskoulutusta. Aikuislukio tekee yhteistyötä myös sairaalakoulujen kanssa. Keski-Uudenmaan aikuislukioon tulee paljon Keravan lukion ja Keuda Keravan opiskelijoita suorittamaan yksittäisiä kursseja Keravan mallin mukaisesti. Lisäksi aikuislukion vaihtaa pääkoulukseen vuosittain muutama Keravan lukion opiskelija erilaisin perustein.

Ohjauksen työnjako on Keski-Uudenmaan aikuislukiossa Keravan ohjauksen yhteistyömallin osalta seuraava:

Päivälukiosta aikuislukioon siirtyminen

- Opiskelijat vaihdetaan saattaen
- Opinto-ohjaajat ja rehtori avainrooleissa

JATKOAIKA, Ammattistartti-ryhmät ja NIVEL

- Yhteiskokoukset Keudan kanssa

Aineopiskeluohjaus aikuislukiossa eri oppilaitosten opiskelijoille

- Opinto-ohjaaja, koulutuskoordinaattori, rehtori, opettajat, koulusihteeri
- Selkeät ohjeet miten toimitaan, lähetteet yms. yhtenäiset Keravan alueella

3.4. Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksen asema on vahvistunut Suomen koulutusjärjestelmässä. Työnantajat ja kouluttajat ovat ymmärtäneet oppisopimuskoulutuksen arvon ja käytännöllisyyden. Osaamis- ja itsensä kehittämistarpeet kasvavat ja oppisopimuksen kysyntä lisääntyy suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Oppisopimuskoulutusta kokeilleista työnantajista n. 90 % käyttää sitä uudelleen. Tutkintotavoitteinen oppisopimuskoulutus on työelämää kehittävää toimintaa ja vaikuttaa yrityksen kilpailukykyyn.

Henkilöstön ammattitaidon kohottaminen on tärkeä syy oppisopimuksen suosion kasvuun. Oppisopimus on toisen asteen ammatillista koulutusta. Oppisopimuksen taustalla on määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva työsuhde, jossa noudetaan alan työehtosopimusta. Tarjolla on n. 360 tutkintoa.

Työpaikka vaikuttaa merkittäväällä tavalla siihen, selviytyykö opiskelija ammatillisesta tutkinnosta sekä siihen liittyvistä näytöistä. N. 70-80 % oppimisesta tapahtuu työpaikalla työn kautta. Sopimukset ovat 2-3 vuoden pituisia ja vuodessa on n.30-50 teoriapäivää alan oppilaitoksessa. Opiskelijan tulee olla vähintään 15-vuotias, mutta yhteiskunnan työnantajalle tarjoamat taloudelliset edut edellyttävät oppisopimusopiskelijalta kuitenkin 17 vuoden ikää, joten oppisopimus ei ole vaatimuksiltaan peruskoulunsa päättävälle ensisijainen koulutusvaihtoehto. Opiskelijan, työnantajan, oppisopimuskeskuksen ja oppilaitosten välinen rakentava yhteistyö on välttämättömyys onnistuneelle oppisopimukselle. **Koulutustarkastajan rooli** on erityisen tärkeä oppilaan opintosuunnitelmaa laadittaessa, samoin **oppilaitoksen rooli** ammatillisena osajana mm. henkilökohtaisen opintosuunnitelman, hopsin laadinnassa. Toisaalta opettajien käynnit opiskelijan työpaikalla mahdollistavat alan tuoreimpien tietojen päivittymisen opetukseen. Oppisopimuksen aikana suoritetaan tutkintoon kuuluvat näytöt, jotka läpäistyään opiskelija saa **tutkintotodistuksen**.

Työllistyminen oppisopimuksen jälkeen on hyvä. Oppisopimusopiskelijoista useimmat palkataan pysyvään työsuhteeseen. Tutkinnon suorittanut sijoittuu mahdollisesti haastavampiin tehtäviin ja saa usein myös työvalmentajan tehtävät seuraaville aloittaville opiskelijoille. Näyttötutkinnon suorittaminen on tuottanut opiskelijalle taitoja, joilla hän ylläpitää omaa osaamistaan, arvioi omaa toimintaansa ja kehittää sitä edelleen. Perustutkinnon näyttöinä suorittaneella on mahdollisuus jatkaa opiskelua ammattitutkinnon tai erityisammattitutkinnon saamiseksi. Hänellä on myös **hakukelpoisuus ammattikorkeakouluun** vastaavalle alalle.

Työvalmentajakoulutus on ollut Keski-Uudenmaan oppisopimuskeskuksen tavaramerkkinä alkuvuosista lähtien. Oppisopimusopiskelijan työvalmentaja on ennen kaikkea oman alansa ammattilainen. Hänen valmentajaroolinsa muodostuu viidestä tietoisesta toimintatavasta: kasvatuksesta, tuesta, neuvonnasta, valmennuksesta ja arvioinnista. **Arviointi** on työvalmentajan vastuutehtävä. Hänen tulee osata arvioida sekä omaa että opiskelijan ammatillista taitoa ja kehitystä. Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan tekniset ja taloudelliset taidot, suunnittelu- ja kehittämistaidot sekä työelämän sosiaaliset taidot.

Keuda oppisopimuskeskus sijaitsee Keravalla (ks. www.keuda.fi/oppi).

3.5. Työvoimatoimiston ohjauspalvelut

Työvoimatoimiston koulutus- ja ammatitietopalvelulla on pitkät perinteet oppilaitosyhteistyössä mm. ryhmämuotoisen tiedotuksen tarjoajana. Myös henkilökohtainen ammatinvalinnanohjaus on käytettävissä resurssien sallimissa puitteissa alueen oppilaille/opiskelijoille erityisesti mutkikkaampien valintatilanteiden ratkaisemiseksi. Keskustelujen tueksi käytetään tarvittaessa soveltuvuustestejä, työ- ja koulutuskokeiluja ja terveydentilan tutkimuksia. Tarkempi kuvaus palveluista on luvussa 4.3.

Työvoimahallinnon kehittyvä internet-palvelu on jo pitkään ollut merkittävä ohjausalan tietolähde niin oppilaille/opiskelijoille kuin ammattilaisillekin.

4. OHJAUSYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN

4.1. Peruskoulun ja toisen asteen yhteistyö

7. luokan ohjausyhteistyön kehittämiskohteita

Seitsemäs luokka on otollista aikaa mm. vierailuille ammatillisen toisen asteen osastoilla eri aineiden oppituntien aikana (esim. kaupalliset aineet ja tietotekniikka, kotitalous, tekninen työ, fysiikka ja kemia).

Seitsemäsluokkalaisten 1-päiväinen TET on kokeilujen ja kehittämistyön kohteena (esim. kouluhenkilöstön työhön tutustuminen oman koulun eri pisteissä yhden TET-päivän ajan).

8. luokan ohjausyhteistyön kehittämiskohteita (ks. LIITE 1)

Jo 8. luokalla voidaan kokeilla ammattpainotteista vanhempainiltaa esim. Keuda Keravan toimipisteissä, joissa on mahdollisuus tutustua tarjolla olevaan koulutukseen ja eri osastoihin. Vanhemmille tulisi samalla kertoa myös Keravan mallin luomista mahdollisuuksista.

Luokkaopetuksena 8. luokan keväällä tutustutaan omaan toiveammattiin esim. kirjallisen, video-, internet- tms. materiaalin perusteella ja selvitetään koulutusrakenteet, toisen asteen oppilaitokset, koulutusalat ja opintolinjat kursorisesti. Näillä tunneilla voi käyttää hyödyksi mm. eri ammattialojen tutoropiskelijoita.

Keravan 8.-luokkalaisilla on 1 viikon pituinen TET-jakso. Osalle on kehitelty ns. Teho-TET yhdessä oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa (erityisesti tekniikan aloille).

Jo 8. luokalla pyritään järjestämään yritysvierailuja, tietoiskuja jatko-opinnoista, työelämästä ja kummioppilastoiminnasta (erityisesti tekniikan aloja painottaen).

Erityistä tukea tarvitsevien, maahanmuuttajien ja muista syistä tavallista enemmän ammatinvalinnanohjausta tarvitsevien oppilaiden mahdollisuuksien ja ohjaustarpeen määrittäminen pyritään aloittamaan jo 8. luokalla hyödyntämällä esim. työvoimatoimiston, Kelan ja erityisoppilaitosten palveluja (esim. Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus, Keskuspuisto, Kiipula jne.).

9. luokan ohjausyhteistyön kehittämiskohteita (ks. LIITE 1)

9.-luokkalaisten ohjauksen päätavoitteena on oman jatkokoulutus- ja urasuunnitelman hahmottuminen tutustumalla koulutusaloihin ja työelämään mahdollisimman monipuolisesti erilaisten materiaalien, tiedotuksen, oppituntien, vierailujen, TET-viikkojen, oppilaitostutustumispäivien ja henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Erityistapauksissa tarvitaan myös lääkärintlausuntoja ja psykologisia testilausuntoja. Myös tiedotusta huoltajille pyritään parantamaan. **Messutyyppejä** useiden oppilaitosten yhteisiä vanhempainiltoja on Keravalla kokeiltu eri muodoissaan jo vuosia, ja toimintaa pyritään kehittämään edelleen.

Valtakunnallista yhteisvalintaprosessia ohjataan koulusta käsin. Syksyllä 2007 harjoitellaan **keväällä 2008 alkavaa uutta sähköistä yhteishakua**. Myös erillishaut valmistaville ja lisäopetuksen luokille tms. erityiskohteisiin hoidetaan koululta käsin.

Peruskoulun päättävälle jaetaan toukokuulla ns. **kesäkirje**, jossa kerrotaan, mitä on tehtävä saadun paikan varmistamiseksi tai mahdollisten peruutuspaikkojen löytämiseksi kesällä. Lisäksi järjestetään **jälkiohjausta kesällä** (kesäkuun puolivälin tienoilta) joko kouluilla tai mahdollisesti jossakin yhteisessä neuvontapisteessä opojen toimesta. Keravan kaikki opot pitävät tällöin jälkiohjaus- ja nivelkokouksen. Lähtävien ja vastaanottavien oppilaitosten opojen lisäksi ohjausta ja tukea voi saada myös työvoimatoimistosta.

Entisten 9.-luokkalaisten asioista järjestetään **elo-syyskuulla opiskelijahuollollinen yhteistyökokous** yhdessä toisen asteen kanssa. Kokouksessa ovat mukana perus- ja toisen asteen erityisopettajat, kuraattorit, terveydenhoitajat ym. oppilas-/opiskelijahuollon toimijat. Huomion kohteena ovat tällöin erityistä tukea saaneet ja jatkossakin sitä mahdollisesti tarvitsevat opiskelijat. Tarvittaessa käytetään ns. siirtolomakkeita (esim. **LIITE 3**), joissa selvitetään aiemmat ja tarvittavat tulevat HOJKS:t ja HOPS:t, tukiopeus sekä nolla-kurssien tms. valmentavien ja tukikurssien tarve.

4.1.1. Niveltäminen

Kaikissa koulutuksellisissa nivelvaiheissa avaintekijöitä siirtymisen onnistumiselle ovat yhteistyö, ajoitus, tiedottaminen, oppilasta koskevan tiedon siirto sekä vertaistuki kuten esim. tukioppilas-, tutor- ja mentortoiminta.

Yhteistyö ja ajoitus

Ohjauksen onnistumiseksi tehdään yhteistyötä huoltajien, eri oppilaitosten (edeltävien, saman asteen ja seuraavien oppilaitosten) sekä oppilaitosten ulkopuolisten tahojen kanssa (yritykset, sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijat jne.).

Seuraavan oppilaitoksen mahdollisuudet edistää opiskelijan kouluttautumista haluttuun tutkintoon edellyttää ennakkotietoja ja opiskelijan tutustumista tulevaan oppilaitokseen. Oppilaita koskeva tiedon vaihto tulee aloittaa jokaisessa nivelvaiheessa riittävän ajoissa. Peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa tiedon vaihto aloitetaan jo perusasteen päättövaiheen (8.-9. lk) aikana ja tehostetaan ennen yhteishaun ensimmäistä vaihetta mm. joustavaa hakua varten.

Tiedottaminen

Oppilaan-/opinto-ohjaajat tiedottavat oppilaille ja heidän huoltajilleen koulutusmahdollisuuksista, painotuksista, opiskelun sisällöistä ja valintojen suorittamisesta seuraavaa koulutusvaihetta varten.

Tukioppilas-, tutor- ja mentortoiminta

Tiedottamisessa, markkinoinnissa ja uusien oppilaiden/opiskelijoiden alkuohjauksessa toimivat apuna myös tukioppilaat, tutorit ja mentorit. Tukioppilas-, tutor- ja mentortoiminta on kaikissa oppilaitoksissa jo olemassa olevaa käytäntöä. Tukioppilas-nimeä käytetään 8. luokan kevätlukukaudella valituista ja koulutetuista oppilaisista, jotka 9.-luokkalaisina ottavat vastaan syksyn uudet 7. luokat. Tutoropiskelijat ovat puolestaan toisen asteen erillisen tutorvalmennuksen läpikäyneitä vanhempia opiskelijoita, jotka käyvät jo talvella kertomassa 9.-luokkalaisille tulevista oppilaitoksista ja toisen asteen alettua auttavat uusia tulokkaita sekä käytännön asioissa että ryhmäytymisessä ja muussa sopeutumisessa uuteen oppilaitokseen. Kolmannelle vuodelle siirtyessään tutoreista tulee mentoreita, jotka kouluttavat seuraavia tutoreita ja tukevat heitä uusien opiskelijoiden vastaanottamisessa.

4.1.2. Oppilas-/opiskelijahuolto

Uudet opetussuunnitelmien perusteet painottavat oppilas-/opiskelijahuollollista näkökulmaa. OH-työn tavoitteena on, että jokainen saisi opintonsa päätökseen mahdollisista ongelmista huolimatta.

OHR-kokouksia pidetään kaikissa oppilaitoksissa säännöllisesti. Oppimisvaikeuksia omaaville järjestetään opetussuunnitelman määrittelemiä tukitoimia oppilaitoksen mahdollisuuksien puitteissa. Muiden henkilökohtaisten ongelmien hoitamisessa OH-henkilöstön apuna voi olla ulkopuolisiakin asiantuntijatahoja kuten esim. HUS/ Peijaksen nuorisopsykiatrisen poliklinikka, Päihdepysäkki tms. yhteistyötaho.

4.1.3. Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus

Erityisohjausta voivat tarvita oppilaat, joilla on 1) oppimisvaikeuksia, 2) mielenterveysongelmia, 3) fyysisiä sairauksia tai vammoja 4) kieli- ja kulttuuriongelmia 5) päihdeongelmia tai 6) muita henkilökohtaiseen elämään liittyviä oppimista vaikeuttavia ongelmia elämän eri osa-alueilla. Näihin ryhmiin kuuluvien ohjaus tulisi aloittaa **hyvissä ajoin ennen jatko-opintoihin hakeutumista**, koska heidän kohdallaan saatetaan joutua sellaisiin aikaa vieviin toimenpiteisiin kuin ammatinvalinnanohjaus ja -testaus työvoimatoimistossa, koulutuskokeilut, valmentava ja kuntouttava opetus sekä ohjaus KELA:n tai työvoimatoimiston kautta. Henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) mukaiseen yhteistyöhön ammatillisten erityisoppilaitosten kanssa (esim. Arlainstituutti, Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus, Kiipulan ammattiopisto ja Keskuspuiston ammattiopisto) on myös varattava runsaasti aikaa.

Ennen toisen asteen opintoihin hakeutumista tulisi erityisopiskelijoiden ohjausta terävöittää ja pyrkiä saamaan heidät käymään vaikka päivänkin tutustumisjaksolla toivomassaan koulutuksessa. Tutustumisen aikana voidaan puolin ja toisin pohtia mahdollisuuksia selviytyä ko. opinnoista. Käynnin jälkeen tulisi muistaa myös vaihtaa tutustumisen anti sekä miettiä todelliset tuen tarpeet. Vastaanottavan oppilaitoksen tulisi tiedottaa perusopetuksen opoja mahdollisuuksista tukea erityisopiskelijaa.

Jos oppilaitos katsoo, ettei heillä ole mahdollisuutta tarjota riittävää tukea ko. opiskelijalle (esim. työturvallisuus) on tästä ilmoitettava perusopetuksen opinto-ohjaajalle heti tutustumiskäynnin jälkeen.

Erityistä tukea tarvinneiden oppilaiden hakeutumisesta/siirtymisestä seuraavaan opiskeluvaiheeseen tiedotetaan ennakkoon vastaanottavaa oppilaitosta, jotta varhainen puuttuminen olisi mahdollista. **Yhteisvalinnan tulosten julkaisemisen aikoihin pidetään nivelvaiheen kokous, jossa on mukana kaikki Keravalla toimivat oppilaan- ja opinto-ohjaajat. Myös erityisopettajat kaikista oppilaitoksista pitävät oman nivellyskokouksensa viimeistään syyslukukauden alussa niin, että vastaanottava oppilaitos pystyy heti syksyllä koulujen alettua luomaan tarvittavia tukitoimia.** Tiedon siirtoa helpottamaan voidaan käyttää myös erityistä tiedonsiirtolomaketta, jossa on huoltajien suostumus tietojen siirtoon. Cooper ja Ohjauksen verkot -projektissa yhteistyönä kehitelty lomake on ollut koekäytössä Nurmi-järvellä ja Järvenpäässä syksystä 2006 alkaen. **(LIITE 3)**

4.1.4. Yhteistyö huoltajien kanssa

Uusissa opetussuunnitelmissa korostetaan yhteistyötä huoltajien kanssa. Kynnystä yhteydenottoon molempiin suuntiin tulee madaltaa.

Keravan oppilaitosten yhteinen messutapahtuma järjestetään 9.-luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen. Alueen ja lähialueen 2. asteen oppilaitokset esittelevät messuosastoilla alueen koulutustarjontaa. Messutapahtuma aikataulutetaan siten, että jokainen koulu voi järjestää messujen yhteydessä oman vanhempainiltansa 9.-luokkalaisilleen, jolloin erillisiä vanhempainiltoja ei välttämättä tarvita.

Tapahtumaa on suunniteltu laajentaa myös koko Keski-Uudenmaan toisen asteen koulutustarjontaa esitteleväksi 2-3-päiväiseksi messutapahtumaksi.

Messutapahtumaan on osallistunut myös oppisopimuskeskus, vaikkei oppisopimus käytännössä olekaan ensisijainen vaihtoehto 9.-luokkalaiselle. Myös työvoimatoimiston edustajat ovat messuilla kertomassa palveluistaan esim. kesätyöpaikkojen hakumahdollisuuksista. Messuille toivotaan mukaan myös yrittäjiä.

4.1.5. TET:n kehittäminen

Peruskoulun 9.-luokkalaisten TET-jakso kestää 2 viikkoa. Oppilaat voivat tällöin käyttää toisen viikoista ammatilliseen koulutukseen tutustumiseen.

TET-jaksoja on suunniteltu ja toteutettu yhdessä Taloudellisen tiedotustoimiston (TAT) kanssa TEHO-TET-nimellä. TEHO-TET-ryhmien muodostamisajankohtaa pyritään aikaistamaan, jotta varmistetaan jaksojen toteutuminen. TEHO-TET:n aikana oppilaat pääsevät tutustumaan Keuda Keravan metallialan koulutukseen, metallialan yrityksiin lähialueella sekä aikuiskoulutukseen. Jaksot toteutetaan yhteistyössä TAT:n kanssa, joten tämän suunnitelman laatimisessa mukana ollut perusopetuksen oppilaanohjaaja vastaa TET-viikkojen ajankohtien tiedottamisesta TAT:lle. Riittävän varhainen tiedottaminen koulussa on edellytys TEHO-TETin toteutumiselle, joten myös ohjelman tulee olla valmis ajoissa.

Keuda Keravan aloittamaa kone- ja metallialan kummioppilastoimintaa pyritään laajentamaan myös muiden koulutusalojen piirissä tapahtuvaksi.

4.1.6. Sairaalakouluyhteistyö

Sairaalakouluyhteistyö tulee kytkeä osaksi ohjauksen yhteistyömallia. Sairaalaopetusjakson alkaessa sovitaan tavasta, jolla sairaalakoulussa sovelletaan oman koulun opetussuunnitelmaa. Samalla sovitaan tiedonkulusta, yhteyshenkilöistä ja arvioinnista jakson aikana.

4.1.7. Maahanmuuttajien ohjauksen kehittäminen

Siirtymisessä perusopetuksen 9. luokan maahanmuuttajien valmistavasta ja täydentävästä opetuksesta jatko-opintoihin tarvitaan yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Lähettävän koulun opettaja, oppilaan-/opinto-ohjaaja, vastaanottavan koulun opinto-ohjaaja, koulutuskoordinaattori, maahanmuuttajien ryhmävastaava, työvoimatoimisto ja/tai ulkomaalaissihteeri ovat luontevia yhteistyötahoja (esim. yhteistyökokoukset vuoden vaihteessa ennen yhteisvalintaa ja keväällä koulujen päättyessä).

Yhteistyötä pitää kehittää ammatillisen ja aikuislukion opinto-ohjauksen ja maahanmuuttaja-asioista vastaavien henkilöiden kanssa. Voidaan järjestää esim. yhteistyökokouksia keväällä ennen koulun päättymistä ja syksyllä ennen yhteishaun alkamista. Myös ennen koulujen alkua elokuussa olisi tarpeen pitää vielä yksi kokous, koska valinnat aikuislukioon tehdään elokuun puolivälissä, ja silloin olisi vielä tarvetta ohjata opiskelijoita esim. Keudan valmistaviin ryhmiin aikuislukion sijaan. Yhteistyön tarve on suuri.

4.1.8. Opettajien yhteistyön kehittäminen

Peruskoulun ja lukioden opettajia tutustutetaan Keravan malliin ja sen luomiin mahdollisuuksiin esim. järjestämällä VESO-iltapäivä KEUDAssa, luento ja tutustumiskäynti Keuda Keravan toimipisteisiin ja yläkoulujen (Keravanjoki, Nikkari, Sompio) ja lukion opettajankokoukset voidaan pitää Keuda Keravan toimipisteissä.

Avoimet ovet järjestetään Keuda Keravan toimipisteissä viikolla 45. Tekniikan, liikenteen ja ravitsemisalalan koulutusta järjestävässä toimipisteessä (Sarviniitynkatu 9) pidetään avoimet ovet Keravan 9.-luokkalaisille keskiviikkona 7.11.07. Tällöin aineenopettajat tulevat yhdessä omien ryhmiensä kanssa tutustumaan ammatilliseen koulutukseen. Vuosittain toteutettavat avoimet ovet tuovat näin mukaan joka vuosi uusia aineenopettajia ja samalla levittävät ammattiosaamisen tietoutta esim. aineenopettajien oppitunneille vaikkapa erilaisten ammattiesimerkkien muodossa.

Myös opettajavaihdon mahdollisuutta tulisi selvittää sekä tutkia mahdollisuutta perustaa kuntayhtymän ja kaupungin yhteisiä opettajan virkoja.

4.1.9. Lisäluokkien ja ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaavan ja valmistavan koulutuksen (Ammattistartti) toiminnan kehittäminen

Oppilaiden siirtymistä perusasteelta lisäluokille ja Ammattistartille pyritään tukemaan pitämällä yhteistyökokouksia, joissa sovitaan tiedottamisesta, menettelyistä ja työnjaosta eri toimijoiden kesken. Lisäluokkia on Keravalla kaksi: Aikuislukion ja Keuda Keravan yhteistyönä toteutettava JATKOAIKA ja Keuda Keravan AMMATTISTARTTI (ent. AKVA), jossa aikuislukio vastaa tenteistä ja joidenkin reaaliaineiden opetuksesta.

4.2. Toisen asteen oppilaitosten yhteistyö

Toisen asteen koulutus sisältää lukiokoulutuksen ja ammatilliset perustutkinnot. Koulutuksen järjestäjillä on *organisaatiovapaus* ja *yhteistyövelvoite*. Opiskelijan mahdollisuuksia valita tutkinnon tai oppimäärän rajoissa opintokokonaisuuksia toisesta koulutusmuodosta on lisätty ja annettu myös oikeus *lukea hyväksi muualla* suoritettuja opintoja. Toisen asteen koulutuksen suorittaminen on nykyään käytännössä vähimmäisedellytys työelämässä suoriutumisen ja elinikäisen oppimisen kannalta.

4.2.1. Keravan malli yhteistyömuotona

Keravalaiset toisen asteen oppilaitokset tarjoavat opiskelijoilleen mahdollisuuden koota omaa opintosuunnitelmaa eri toisen asteen oppilaitosten opintotarjonnasta. Tämä tapahtuu siirtymällä opiskelemaan jakson pituiseksi moduuliksi toiseen oppilaitokseen. Tämä on käytännössä mahdollista, koska lukuvuoden jaksotus on samanlainen kaikissa toisen asteen oppilaitoksissa. Ammatilliset opinnot on moduloitu opetussuunnitelmatyön yhteydessä niin, että lukion opiskelija voi siirtyä opintoihin missä jaksossa tahansa. Lukion puolella joustetaan kurssien suoritusjärjestyksessä, jotta ammatilliset opiskelijat voisivat helpommin päästä kiinni lukio-opintoihin silloin, kun se on heille oman oppilaitoksen opintojen kannalta mahdollista.

Aikuislukioista keravalaisilla toisen asteen opiskelijoilla on mahdollisuus valita myös yksittäisiä kursseja. Päivälukion opiskelijoille tämä tuo mahdollisuuden edetä opinnoissa esimerkiksi silloin, kun päivälukiossa tulee etenemiseste tai jokin kurssi on jäämässä väliin päällekkäisyyksien tms. syiden vuoksi. Ammattiopiskelijoille tämä taas tarjoaa mahdollisuuden opiskella lukio-opintoja myös iltaisin, mistä on apua etenkin pitkää matematiikkaa tai harvinaisia kieliä haluaville.

Keravan mallin tavoitteena on parantaa kaupungin koulutuksen vetovoimaisuutta yhdistämällä kaikkien toisen asteen oppilaitosten opintotarjonta kaikille avoimeksi kokonaistarjottimeksi, joka näin lisää merkittävästi valintojen monipuolisuutta. Lukiolaisille tämä luo mahdollisuuden tutustua erilaisiin ammatteihin ammatinvalintasuunnitelmien tueksi tai suorittaa esim. työssäoppimisjakso vaikkapa työpaikan saamisen helpottamiseksi. Ammatillisilla opiskelijoilla puolestaan on mahdollisuus esim. parantaa jatko-opintovalmiuksiaan lukio-opintojen avulla. Mahdollisuus siirtyä kokeilemaan kesken lukuvuotta joustavasti eri toisen asteen oppilaitoksen opintoja **ehkäisee myös opiskelun keskeyttämistä ja syrjäytymistä** niiden kohdalla, jotka tuntevat tehneensä väärän koulutusvalinnan.

Myös kahden tai kolmen tutkintotodistuksen hankkiminen on mahdollista Keravan mallin puitteissa

- joko suorittamalla yo-tutkinto ammattiopintojen lisäksi
- tai hankkimalla kaksi toisen asteen ammatillista päättötodistusta
- tai suorittamalla lukio- ja yo-tutkinnon rinnalla ammatillinen tutkinto.

Erilaiset yhdistelmät ovat siis toteutettavissa molempiin 'suuntiin' riippumatta 'pääkoulusta'.

Lyhyet välimatkat tekevät yhdistelmäopinnoista konkreettisen vaihtoehdon Keravalla.

4.2.1.1. Yhteiset toimintatavat suoritettaessa opintoja toisessa oppilaitoksessa

Keravan mallin yksilölliset valinnat suoritetaan ja opiskelu järjestetään vasta toisen asteen **opintojen alettua oman pääkoulun opinto-ohjaajan kanssa** suunnitellen.

Oman pääkoulun opinto-ohjaaja tarkistaa, sopiiko vaihtojakso opiskelijan opintoihin häiritsemättä pääopintojen etenemistä. Kun Keuda Keravan opiskelija lähtee yhdeksi jaksoksi lukioon, lukion kurssivalinnat tehdään ensin alustavasti yhdessä oman opinto-ohjaajan kanssa, joka ilmoittaa valinnat edelleen lukion opinto-ohjaajalle tai vaihtoehtoisesti opiskelija menee tarkistuttamaan valintansa lukion opinto-ohjaajan luokse, jolloin tehdyt mahdolliset muutokset valintoihin lukion opinto-ohjaaja ilmoittaa Keudan opinto-ohjaajalle. Edellä kuvattu prosessi tehdään myös lukion primus/wilma-nimiseen atk-järjestelmään, josta esim. opettajat näkevät valinnat ja josta opiskelija voi tulostaa itselleen työjärjestyksen ja nähdä jakson loputtua myös arvosanansa.

Kun lukion opiskelija valitsee ammatillisia opintoja hän keskustelee ensin lukion opinto-ohjaajan kanssa mahdollisuudesta siirtyä jaksoksi Keuda Keravan opintoihin. Lukion opinto-ohjaaja puolestaan ilmoittaa asiasta Keuda Keravan opinto-ohjaajalle ja sopii opiskelijalleen tapaamisajan tämän luokse. Opiskelija keskustelee Keuda Keravan opinto-ohjaajan kanssa valittavista opintojaksoista, joista tämä tekee hänelle lukujärjestyksen.

Valitessaan aikuislukion opintoja on opiskelijan saatava omalta opinto-ohjaajaltaan lähete (**LIITE 5**), jonka hän vie mukanaan kyseisen kurssin opettajalle ensimmäisen tunnin alussa. Lisäksi hänen on käytävä kirjautumassa opintoihin aikuislukion kansliassa.

Opiskelijoiden valinnoista ja siirtymisistä opinto-ohjaajat tiedottavat toisiaan sähköpostilla. Vastaanottavalla oppilaitoksella tulee olla tiedossa mm. opiskelijan nimi, henkilötunnus, yhteystiedot, valitut opinnot, lähettävän oppilaitoksen yhteystiedot ja ryhmä-/luokkatunnus. Nämä tiedot tulee ilmoittaa vastaanottavaan oppilaitokseen kaksi viikkoa ennen jakson alkua. Opiskelijan on opintojensa aikana noudatettava vastaanottavan oppilaitoksen sääntöjä esim. poissaolojen tms. osalta.

Opinto-ohjaajat myös seuraavat opiskelijoiden menestymistä toisessa oppilaitoksessa. Keuda Keravan opinto-ohjaajat keräävät jaksotodistukset ja merkitsevät suoritettujen opintojen hallintojärjestelmään. Lukio-opinnot luetaan hyväksi ammatillisissa tutkinnoissa yhteisiin ja valinnaisiin opintoihin, teoriakurssit 1,5-kertaisina. Lukiossa hyväksiluvun tekee rehtori. Ammatilliset opinnot luetaan lukion soveltaviksi kursseiksi. Jollei opiskelija ole suorittanut valitsemiaan siirto-opintoja, hänen mahdollisuutensa saada niihin lupa jatkossa vaarantuu.

Kaksoistutkintojen suorittajille laaditaan yksilöllinen opintosuunnitelma opinto-ohjaajien yhteistyönä. Opiskelijan pääkoulu on se koulu, missä suoritettava tutkinto on hänen ensisijaisena tavoitteenaan. Jatkossa on pyrkimyksenä laatia opiskelijoille erilaisia *reittikuvauksia* helpottamaan kahden tutkinnon suorittamisen suunnittelua (ks. myös opinto-oppaan kurssitarjotinsivut lukioiden ja ammattiopiston osalta).

KUUMA-kunnissa on sovittu kurssin/opintoviikon hinnaksi 75 euroa. Kumpikin oppilaitos laskuttaa toisiaan opiskelijoiden liikkuvuuden mukaisesti 2 kertaa vuodessa. Toiminta kustannetaan yksikköhinnoista. Ohjaus- ja hallintokuluista vastaa kumpikin oppilaitos omalta osaltaan. Yo-kokeiden korjauksista ei veloiteta erikseen.

4.2.1.2. Tiedottamisen kehittäminen

Yhdistelmäopintoihin kehitetty ohjausjärjestelmä sekä yhteinen opintotarjonta esitellään toisen asteen kaikille opiskelijoille aina lukuvuoden alussa. Lisäksi tietoa jaetaan opinto-ohjauksen oppitunneilla ja opinto-ohjaajien yksilöohjauksena.

Aiemman Kerava-kohtaisen oppaan tilalle valmistuu syksyllä 2007 ensi kertaa KUUMA-kuntien ja Sipoon yhdistetty toisen asteen koulutusten esittelyopas, jota jaetaan kaikille peruskoulun yhdeksäsluokkalaisille. Opasta on myös yleisesti saatavilla sekä paperiversiona kirjastoista että sähköisessä muodossa oppilaitosten verkkosivuilta.

Kaikille toisen asteen päättävälle opiskelijoille järjestetään kevätlukukauden alkupuolella yhteinen jatkokoulutusinfotilaisuus, jota on jo kokeiltu ja jota pyritään kehittämään paremmin kohderyhmätarpeisiin vastaavaksi.

Syyslukukauden aikana on järjestetty yhteistyönä toisen asteen koulutusmessut jo vuosien ajan. Toimintamalleja pyritään aina vuosittain arvioimaan ja kehittämään edelleen yhteistyössä peruskoulujen ja toisen asteen oppilaan-/opinto-ohjaajien ym. messutoimijoiden kanssa.

Tiedotusta on suunniteltu tehostettavaksi mm. lisäämällä oppilaitosten verkkosivuille tietoa toisten oppilaitosten opintotarjonnasta ja sisäistä sähköistä tiedottamista tehostamalla. Näin saadaan ajankohtaisempaa ja yksityiskohtaisempaa tietoa sekä henkilökunnan että opiskelijoiden ja kotien ulottuville.

Keravan mallin mahdollisuuksista pyritään tehostetusti tiedottamaan jo kahdeksannen luokan vanhempainillassa.

4.2.2. Tutor- ja mentortoiminta

Myös tutorkoulutusta on järjestetty toisen asteen yhteistyönä uusien opiskelijoiden vastaanottamiseen, koulutustarjonnan tiedottamiseen ja oppilaitosten esittelyyn keskittyen. Mentortoimintaa on kehitetty täydentämään nivelvaiheessa annettavaa tukea vertaisohjannalla.

Tutor toiminnan kehittämisen ja tutorkoulutuksen yhtenäistämisen tavoitteena on yhteistyö eri oppilaitosten välillä sekä paikallisen koulutustarjonnan tuntemuksen kasvattaminen. Tutorkoulutuksen aikana kaikki tutorkoulutuksessa olevat opiskelijat pääsevät tutustumaan kaikkiin toisen asteen oppilaitoksiin Keravalla. Opiskelijat harjoittelevat oman oppilaitoksensa esittelyä ja esittelevät oman koulunsa toisen oppilaitoksen tutoreille. Näin kaikki oppilaitokset tulevat tutuiksi ja tutoreiden on helpompi ohjata esim. yhdistelmäopintojen suorittajia.

Mentortoiminnan tavoitteena on **kehittää nivelvaihetta entistä paremmaksi vertaisohjannan avulla**. Mentoreiden tehtävänä on olla mukana tutoreiden kouluttamisessa sekä näiden apuna syksyllä ottamassa vastaan uusia opiskelijoita ja tutustuttamassa heitä oppilaitokseen sekä muissa käytännön asioissa.

Tutor toiminta on jo nyt pysyvää toimintaa oppilaitoksissa, jollaiseksi myös mentortoiminta on kehittymässä. Mentortoiminta alkaa olla jo vakiintunutta ammattiopistossa, lukiossakin se on aloitettu. Tosin sen kehittäminen etsii vielä muotoaan.

4.2.3. Opiskelijahuolto

Opiskelijahuoltotyön tavoitteet ja erityistä tukea tarvitsevat ryhmät ovat samantyyppiset toisella asteella kuin perusasteellakin (ks. sivu 9).

Opiskelijahuoltoryhmien kokouksia pidetään kaikissa toisen asteen oppilaitoksissa säännöllisesti. Keravan lukiossa niihin osallistuvat rehtori, opinto-ohjaajat, lukion koulupsykologi, terveydenhoitaja sekä ryhmänohjaajat, syksystä 2006 lähtien myös erityisopettaja. Keuda Keravan opiskelijahuoltoryhmän kokoonpano on hiukan erilainen riippuen toimipisteestä, ryhmään kuuluu mm. seuraavia henkilöitä: erityisopettaja, kuraattori, terveydenhoitaja, opinto-ohjaaja, rehtori, apulaisrehtori, opettajajäsen ja ryhmänohjaaja. Opiskelijahuoltoryhmissä toisella asteella sovitaan keskustellen niistä toimenpiteistä ja tukitoimista, joilla opiskelijaa tuetaan. Muiden henkilökohtaisempien ongelmien hoitamisessa opiskelijahuoltohenkilöstön apuna ovat esim. HUS/ Peijaksen nuorisopsykiatrisen poliklinikka, Päihdepysäkki, nuorisotoimi, poliisi, sosiaalitoimi ja muut yhteistyötahot riippuen opiskelijaa koskevista asioista.

Opiskelijahuoltoryhmien ja sidosryhmien välissä tulisi kehittää yhteistyötä tiiviimmäksi niin, että saadaan **vuosittain ryhmät yhteen** esim. koulutustilaisuuden tai eri sidosryhmien toiminnan esittelytilaisuuden kautta. Vuosittain tapahtuva lyhytkin yhteinen tilaisuus auttaisi henkilöitä tutustumaan toisiinsa ja näin yhteydenottokynnys madaltuisi, tietoisuus eri sidosryhmien toiminnasta lisääntyisi ja yhteistyö helpottuisi. Tällaiset tilaisuudet voisivat olla hyvin toisen asteen oppilashuoltoryhmien yhteisiä ja joissain tapauksissa myös yhteisiä perusopetuksen kanssa. Perusasteen oppilashuoltoryhmien uusi verkostoitumishanke saattaa tarjota hyviä toimintamalleja myös toisen asteen opiskelijahuoltotyöhön.

Opiskelijahuoltotyössä joudutaan yleisen vaitiolovelvollisuuden lisäksi ottamaan toisella asteella huomioon **täysi-ikäiseksi tulon aiheuttamat muutokset asioinnissa** mm. kodin kanssa. Tavoitteena Keravalla on **lomake**, jossa opiskelija antaa luvan yhteydenottoon lähimaiseen vaikka opiskelija olisikin jo täysi-ikäinen.

4.2.4. Erityistä tukea tarvitsevien ohjaus

Erityisohjausta voivat tarvita oppilaat, joilla on oppimisvaikeuksia, mielenterveysongelmia tai fyysisiä sairauksia tai vammoja. Lisäksi erityisohjausta voivat tarvita henkilöt joilla on perhetilanteen, oman henkilökohtaisen elämäntilanteen tai muun syyn vuoksi (esim. kieli ja kulttuuri) vaikeuksia oppimisessaan tavanomaisissa opetusryhmissä ilman erityistukea.

Lukiossa erityisopiskelijoita on tukemassa opinto-ohjaajien, terveydenhoitajien ja ryhmänohjaajien lisäksi koulupsykologi ja syksyllä 2006 aloittanut erityisopettaja. Erityisopetusta tullaan aineenopettajien antaman tukiopetuksen lisäksi tarjoamaan etenkin niille, joilla on oppimisvaikeuksia ja ovat näin vaarassa keskeyttää opintonsa. Lukiotulokkaille tehdään **luki-seula-testaukset** sekä tarvittaessa **lisätestauksia ja testilausuntoja** esim. yo-tutkintoa varten. Erityisopettaja on mukana koulupsykologin, aineenopettajien ja opinto-ohjaajien kanssa uusien lukiotulokkaiden ensimmäisellä jaksolla järjestettävällä **opiskelutaitojen kurssilla**. Lukion alkuvaiheessa on tarjolla myös ns. **nollakursseja** äidinkielessä, pakollisissa vieraisissa kielissä ja matematiikassa sekä samoissa aineissa **opintobaari** -nimistä kurssimuotoista tukiopetusta ja hitaammin ja perusteellisemmin eteneviä **rinnakkaiskursseja** kielissä.

Keuda Keravan toimipisteissä erityisopiskelijoiden tukena on erityisopettaja, laaja-alainen erityisopettaja, opinto-ohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja ja ryhmänohjaaja.

Tämä moniammatillinen opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja on ongelmatilanteissa yhteydessä opiskelijan kotiin tai peruskouluun, josta nuori on siirtynyt ammatilliseen koulutukseen. Yhteistyön avulla saadaan näin vinkkejä siitä, kuinka ko. tilanteessa on ennen toimittu ja kuinka tulisi toimia, jotta opinnot etenisivät sujuvasti. Erityisopetusta annetaan tukiopetuksen lisäksi etenkin niille, joilla on henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma, HOJKS. Kaikille aloittaville ryhmille tehdään **luki-seula-testaukset** sekä tarvittaessa **lisätestauksia ja testilausuntoja**. Liiketalouden ja tietojenkäsittelyn yksikössä opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa opintoja **opintobaari**-nimisessä tilassa, jossa ohjaajana toimii pääasiallisesti erityisopettaja.

Erityisopiskelijalle voi jossain tapauksessa olla hyötyä Keravan mallin mukaisesta toisen asteen yhteistyöstä. Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan siirtyessä opiskelemaan toiseen toisen asteen oppilaitokseen vaikka lyhyeksikin aikaa tulisi lähettävän oppilaitoksen antaa tiedot hänen tarpeistaan vastaanottavalle oppilaitokselle. Tällaisissa järjestelyissä tulee myös muistaa tutustumiskäynnin järjestäminen ennen varsinaista lyhyttäkin siirtymistä toiseen oppilaitokseen.

4.2.5. Maahanmuuttajien ohjauksen kehittäminen

Maahanmuuttajia on Keravalla kaikissa toisen asteen oppilaitoksissa integroituina tavallisiin yleisopetuksen ryhmiin. Keski-Uudenmaan aikuislukiossa ja Keudassa heille on myös omia ryhmiään. Heidän opiskelunsa ja jatkokoulutukseen ohjaamisensa edellyttää moniammatillista yhteistyötä.

Maahanmuuttajien koulutuksen osalta yhteistyötahoina toimivat kouluttajat, sosiaalityöntekijät, ulkomaalaissihteerit, työvoimatoimiston virkailijat ja jossain tapauksessa kasvatus- ja opetusvirasto.

Maahanmuuttaja siirtyy Keski-Uudenmaan aikuislukion 1-2 v kestäneestä perusopetuksesta tai kotouttamiskoulutuksesta joko ammattiopistojen maahanmuuttajien ammatilliseen koulutukseen valmistavaan opetukseen, ammatilliseen koulutukseen, lukioon, työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen, työharjoitteluun tai työhön. Yhteistyö alueen eri viranomaisten kesken on tiivistä ja aktiivista.

4.2.6. Opettajien yhteistyön kehittäminen

Keravan toisen asteen ja perusopetuksen opettajia tutustutetaan Keravan malliin ja sen luomiin mahdollisuuksiin esim. VESO-iltapäivässä, joka sisältää alustuksia ja tutustumiskäyntejä Keravan toisen asteen oppilaitoksiin ja niiden eri toimipisteisiin. Keuda Kerava on myös tarjonnut tilojaan lukion opettajankokousten pitopaikaksi, mikä mahdollistaisi lukion opettajien tutustumisen Keuda Keravaan perusteellisemmin.

Myös opettajavaihdon mahdollisuutta tulisi selvittää ja tutkia millä edellytyksin voitaisiin perustaa kuntayhtymän ja kaupungin yhteisiä opettajan virkoja.

4.2.7. Yhteistyön kehittäminen korkea-asteen suuntaan

Etenkin lukion puolella yksi ohjauksen tärkeä tavoite on jatko-opintovalintojen selkiyttäminen. Tätä on ollut tukemassa mahdollisuus käydä opiskelemassa ammatillisella toisella asteella ja hyväksilukea opinnot lukiokursseiksi. Vastaavaa mahdolli-

suutta on pyritty luomaan myös korkea-asteen opintoihin. Kiinnostusta tällaiseen yhteistyöhön on mm. Laurea - ammattikorkeakoululla ja Diakonia - ammattikorkeakoululla, mutta aikataulujen yhteensovittamisessa ei ole vielä päästy yhtä pitkälle kuin toisen asteen kesken. Tämä on vaikeuttanut lukiolaisten osallistumista. Työtä esteiden poistamiseksi tullaan jatkamaan.

Myös ammatillisella puolella tulee panostaa yhteistyöhön korkea-asteen kanssa ainakin tiedottamista ja tutustumiskäyntejä lisäämällä. Tavoitteena on madaltaa kynnystä ja saada opiskelijoita hakeutumaan korkea-asteen opintoihin jatkossa rohkeammin. Jo ammatillisen koulutuksen aikana suoritettavat korkea-asteen kurssit, jos tulevaisuudessa mahdollisia, voisivat lisätä uskallusta hakeutua korkea-asteen opintoihin.

Jatko-opinnoista tiedottamisessa on aloitettu toisen asteen yhteistyö järjestämällä yhteiset jatko-opintoja koskevat tiedotustilaisuudet. Myös yhteisiä tutustumiskäyntejä on suunniteltu. Kohderyhmäsopivia toimintamalleja kehitellään.

4.3 Työvoimatoimiston ja oppilaitosten välinen yhteistyö

Työvoimatoimiston ja oppilaitosten yhteistyö on erityisen tärkeää ns. nuorten yhteiskuntatakuun ja koulutustakuun toteuttamiseksi. Yhteiskuntatakuun mukaan kaikille nuorille tarjotaan koulutus-, työharjoittelu- tai työpajatoimet kolmen työttömyyskautauden jälkeen. Työvoimatoimiston ja oppilaitosten ohjausyhteistyöllä tuetaan työllistymistä koulutuksen ja työelämän nivelvaiheissa. Oppilaitoksilla on päävastuu palvelujen järjestämisestä; työministeriö antoi helmikuussa 2005 suositukset työvoimatoimistojen osallistumiselle toisen asteen ammatillisista oppilaitoksista valmistuvien ura- ja rekrytointipalveluihin. Erityisiä haasteita nuorten ohjauksessa on työvoimatoimiston näkökulmasta perusopetuksen päättövaiheessa: Miten varmistetaan, että koulutuksen ulkopuolella oleva nuori hakeutuu ja pääsee toisen asteen jatko-opintoihin koulutustakuun tavoitteen mukaisesti? Lisäksi nuorten koulupudokkaiden ja koulutuksen keskeyttäneiden tavoittamiseksi tarvitaan ohjausyhteistyötä oppilaitosten ja työvoimatoimiston kesken. Työvoimatoimistossa on saatavilla työnvälityspalvelujen lisäksi sekä koulutusneuvontaan että ammatinvalinnanohjaukseen liittyviä palveluja. Työvoimatoimiston palveluihin ohjautuminen tapahtuu koululaisten osalta pitkälti oppilaitosten kautta. Koululaiset opiskelijat voivat tietysti myös omaaloitteisesti hakeutua työnvälitykseen, koulutusneuvontaan ja ammatinvalinnanohjaukseen työvoimatoimistossa.

Keravan työvoimatoimiston ammatinvalintapsykologi ja koulutusneuvoja järjestävät opinto-ohjaajien kanssa vuosittain syksyllä yhteisen palaverin ohjauspalvelujen koordinoimiseksi. Palaverissa on mahdollisuus käsitellä opinto-ohjaajien toiveiden mukaisesti myös muita työvoimatoimiston palveluihin liittyviä asioita kuten esim. työvoimakoulutusta tai yhteistyötä työnantajien kanssa. Yhteisten yritysvierailujen aloittamista on suunniteltu. Työvoimatoimiston edustajat osallistuvat vuosittain myös 9.-luokkalaisten vanhempainiltaan

Nuorten työnvälitys

Nuorten työnvälityspalveluista Keravan työvoimatoimistossa vastaa työvoimaneuvoja. Kesätyöpaikkojen hakuun liittyvää tietoa saa myös koulutusneuvojalta. Nuoriin liittyvissä työnvälitysasioissa on hyvä muistaa, että työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin kuten esim. työharjoitteluun työmarkkinatuella voivat osallistua 17 vuotta täyttäneet henkilöt. Työvoimatoimisto järjestää nuorille työnhakijoille myös erillisiä työnhakuryhmiä ja työnhakuklubitointia sekä ohjaavaa koulutusta. Työvoimapolitiittinen ammatillinen koulutus taasen on suunnattu pääasiassa aikuisopiskelijoille. Nuorten

työnvälityspalvelujen suunnittelemiseksi ja kohdentamiseksi olisi työvoimatoimiston tärkeää saada oppilaitoksilta ajoissa tietoa eri aloille valmistuvien henkilöiden määrästä sekä ennakoitietoa mahdollisesti valmistumisvaiheessa ilman työpaikkaa olevista henkilöistä. Oppilaitosten olisi syytä tiedottaa opintojaan päättävälle nuorille mahdollisuudesta saada lisäapua työvoimatoimistosta työllistymiseen työmarkkinoilla tapahtuvan työharjoittelun tai palkkatuen avulla.

Koulutusneuvonta

Työvoimatoimiston koulutus- ja ammatitietopalvelusta saa tietoa koulutusmahdollisuuksista, opintojen rahoituksesta sekä aloista ja ammateista. Koulutusneuvoja vastaa kysymyksiin henkilökohtaisesti ilman ajanvarausta. Tarvittaessa koulutusneuvojan kanssa voidaan sopia myös jokin tietty aika koulutusvaihtoehtojen kartoittamiseksi. Hänet tavoittaa myös puhelimitse ja sähköpostilla – yhteystiedot löytyvät työvoimatoimiston omilta Internet-sivuilta. Koulutusneuvoja ottaa vastaan myös ryhmiä, esimerkiksi peruskoulun yhdeksäsluokkalaiset ja lukiolaiset käyvät vuosittain opinto-ohjauksen tunneilla tutustumassa työvoimatoimiston palveluihin. Myös ammatillisen puolen opiskelijat tulisi tutustuttaa työvoimatoimiston palveluihin ohjauksen tunneilla. Koulutusneuvojalta saa tietoa myös yhteishaun jälkitäyttöpaikoista, joten oppilaitosten kannattaa ohjata ilman koulutuspaikkaa jääneitä nuoria asioimaan koulutusneuvonnassa.

AmmatINVALINNANOHJAUS

AmmatINVALINNANOHJAUksen tarkoituksena on auttaa löytämään ratkaisuja ammatINVALINTAAN, työhön tai koulutukseen liittyvissä kysymyksissä. Tavoitteena on selvittää nuoren edellytyksiä, tavoitteita ja vaihtoehtoja koulutuksessa ja työelämässä sekä auttaa häntä tekemään tilanteeseensa sopiva urasuunnitelma. Nuori määrittelee omat tavoitteensa ja psykologi tukee ratkaisujen löytämistä tuomalla keskusteluun ammatin ja koulutuksen valintaan, työelämään ja ammatilliseen kehitykseen liittyvää tietämystään. Keskustelujen tueksi käytetään tarvittaessa soveltuvuustestejä, työ- ja koulutuskokeiluja tai terveydentilan tutkimuksia.

AmmatINVALINNANOHJAUksen aloittaminen tapahtuu ajanvarauksen kautta. Opinto-ohjaajille on jaettu ammatINVALINNANOHJAUksen ajanvarauslomakkeet (**LIITE 4**) sekä alle 18-vuotiaiden huoltajalta/holhoojalta tarvittava suostumus tietojen vaihtamiseen ammatINVALINNANOHJAUksen ja opinto-ohjauksen välillä. Aika ammatINVALINNANOHJAUkseen kannattaa varata hyvissä ajoin ennen yhteishakuaikaa, mikäli suunnittelee hakeutumista koulutukseen sen kautta. AmmatINVALINNANOHJAUksessa on myös viikoittainen päivystysaika kiireellisiä yhteydenottoja varten. Päivystysaika on tiistaisin klo 12–15 huoneessa 7.

5. LÄHITULEVAISUUDEN KEHITYSNÄKYMÄ

Tämän työn alkuperäisenä lähtökohtana on ollut perus- ja toisen asteen lainsäädännön ja opetussuunnitelmien uudistamisen aikaansaama tarve ohjauksen kehittämiseen yleisemminkin sekä Keravan mallin nimellä kulkevan jo kahdeksan vuoden ajan toteutetun toisen asteen yhteistyöhankkeen edelleen kehittäminen. Tehty työ on ollut mielenkiintoista ja haastavaa ja lisännyt yhteistyötä koulutusjohtajien, rehtoreiden, opinto-ohjaajien ja muiden ohjauksen toimijoiden kesken.

Keravalla on viime vuosina päästy mukaan moniin eri ohjauksen kehityshankkeisiin ja niihin liittyviin rahoituksiin.

Lukuvuosina 2004–2007 olemme olleet mukana opetushallituksen järjestämässä Oppilaan- ja opinto-ohjauksen kehittämishankkeessa, jonka osa tämäkin opas on. Mainittu hanke lähti liikkeelle syksyllä 2004 ja siihen saatiin lisärahoitusta ESR:n kautta Ohjauksen verkot -hankkeen puitteissa syksystä 2005 vuoden 2007 loppuun. Näiden hankkeiden avulla tätä työtä on viety eteenpäin ja laajennettu koko Keski-Uudenmaan alueelle.

Erityisopetus on mainittu merkittävänä yhteistyöhaasteena mm. valtakunnallisessa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämishankkeessa vuosille 2003–2008. Keravalla onkin lyhyessä ajassa ollut havaittavissa voimakas erityispedagogisen tietämyksen lisääntyminen. Mm. ammatilliselle toiselle asteelle on saatu kaksi pätevyitymistä lisää, ja lukioon on hankittu erityisopettajapalvelut syksystä 2006 alkaen (2 pv/vk). Lisäksi perusasteen erityisoppilaat ovat monivuotisen valmistelun jälkeen päässeet Ksero ry:n ja Raha-automaattiyhdistyksen tuella mukaan 3-vuotiseen pienryhmämene- todeja kokeilevaan Terttu-hankkeeseen syksystä 2006 alkaen. Tämän kaiken hyödyntämistä laajemminkin yhteistyössä Keravalla on syytä pohtia jatkossa.

Tavoitteena on viritellä myös pienimuotoista tutkimusta, palautetta ja arviointia ohjauksesta mahdollisesti em. hankkeisiin liittyen. Esim. Keuda Kerava on suunnitellut tehdä kyselyä Keravan mallissa mukana olleille toisen asteen opiskelijoille heidän kokemuksistaan ohjausyhteistyön toimivuudesta. Myös opiskelutyylejä kartoittavaa selvitystä on kaivattu mm. opettajien opetustyön kehittämisen pohjaksi niin perus- kuin toisella asteella.

Yhteistyö on lisääntynyt kuntien sisällä ja myös yli kuntarajojen niin, että perusasteen, lukion ja ammatillisen koulutuksen opot tapaavat säännöllisesti tai tarvittaessa kehittääkseen yhteistyötään parhaaksi katsomallaan tavalla. Yhteisen tiedottamisen parantamiseksi KUUMA-kunnat ja Sipoo ovat keväällä 2007 koonneet yhteistä toisen asteen koulutusten esittelyopasta yhdeksäsluokkalaisille syksyksi 2007. Tämä opas korvaa toistaiseksi Keravan alueen vastaavan entisen oppaan.

Keväällä 2006 Keravan omaa ohjauksen yhteistyösuunnitelman päivitystä suunnitellut työryhmä sai idean kokeilla osittain uudenlaista opasrakennetta käsittelemällä yhteistyökäytäntöjä ja niiden kehittämistä yhteisen pääluvun alla. Eri toimijoiden välinen yhteistyö ja sen kehittäminen tehtiin omiksi alaluvuikseen siten, että peruskoulun ja toisen asteen yhteistyö olisi omana lukunaan, toisen asteen keskinäinen yhteistyö omanaan ja työvoimahallinnon kanssa tehtävä yhteistyö omanaan. Tässä rakenteessa voidaan nähdä heijastumia koulutuspuolella tapahtuneista muutoksista, joihin kuuluu kunnan kahden päivälukion yhdistyminen syksyllä 2005, toisen asteen yhteistyön lisääntyminen ja entistä suurempien perusasteen kouluyksiköiden muodostaminen. Tämänvuotinen päivitysryhmä puolestaan päätyy ehdottamaan ohjausoppaan rakentamista tiheämmät päivitykset mahdollistavaan **verkkomuotoon**, johon olisi pääsy internet-linkin kautta kunkin mukana olevan oppilaitoksen kotisivulta. (vrt. esim. Rovaniemen nettiversio

<http://edu.ropol.roiami.fi/ohjauksenkehittamishanke/Nettimalli%20toimijoittain/>).

Päivityksen yhteydessä on kevästä 2006 alkaen pyritty myös seuraavan lukuvuoden **tärkeiden yhteisten tapahtumien ajoituksesta sopimiseen etukäteen** mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tapahtumat on koottu oppaan loppuun erilliseksi liitteeksi (**LIITE 1**), jonka toivomme toimivan myös jokaisen ohjaajan konkreettisenä apuvälineenä tulevaa lukuvuotta suunniteltaessa.

Yhteistyöllä saadaan tulosta!

LIITE 1**KERAVALAISTEN OPPILAITOSTEN YHTEISIÄ TAPAHTUMIA LUKUVUONNA 2007–2008****SYKSY 2007**

Elokuu	Vk 33 14.8. – 17.8.2007	Vk 34 20.8. – 24.8
Keravanjoen koulu	1.jakso 14.8. – 3.10.2007	Taitaja-info pk:lle
Nikkarin koulu	1.jakso 14.8. – 3.10.2007	Taitaja-info pk:lle
Sompion koulu	1.jakso 14.8. – 3.10.2007	Taitaja-info pk:lle
Keuda Kerava	1.jakso 14.8. – 3.10.2007	Keuda Kerava esittelee opintojaan lukiolaisille
Keravan lukio	1.jakso 14.8. – 3.10.2007	Lukio esittelee opintojaan ammattiopiskelijoille
Keski-Uudenmaan aikuislukio	kesäj.13. – 30.8, ilm.13.8. klo 16-19 MaMu-ilm.14.8. klo 15-18	
Syyskuu	Vk 36 3.9. – 7.9.	Vk 37 10.9. – 14.9.
Keravanjoen koulu	Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	9. lk TET (2.ryhmä)
Nikkarin koulu	Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	
Sompion koulu	Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	
Keuda Kerava	Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	
Keravan lukio	Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	
Keski-Uudenmaan aikuislukio	1.jakso 3.9. – 28.10.2007 Ti 4.9. klo 14.30 Työvoimatoimisto	
Lokakuu	Vk 40 29.10. – 2.11.	Vk 41 8.10. – 12.10
Keravanjoen koulu	2.jakso 4.10. – 30.11.	9. lk TET (2.ryhmä)
Nikkarin koulu	2.jakso 4.10. – 30.11.,9. lk TET (1.ryhmä)	
Sompion koulu	2.jakso 4.10. – 30.11.	
Keuda Kerava	2.jakso 4.10. – 30.11. Tutorkoul.lukion kanssa	
Keravan lukio	2.jakso, 1.10. Yo kirjoitukset loppuvat. Tutorkoulutus Keuda Keravan kanssa	
Keski-Uudenmaan aikuislukio	1.10. Yo kirjoitukset loppuvat	
Marraskuu	Vk.44 29.10. – 2.11.	Vk 45 5.11. – 9.11.
Keravanjoen koulu	Taitaja-kisan karsinnat	9.info Keuda Kerava. Avoimet Ovet Sompiossa ma-to, Keskustassa ma-pe
Nikkarin koulu		9.info Keuda Kerava. Avoimet Ovet Sompiossa ma-to, Keskustassa ma-pe
Sompion koulu		9.info Keuda Kerava. Avoimet Ovet
Keuda Kerava		Avoimet ovet Sompiossa ma-to, Keskustassa ma-pe, 9-messut/TaitajaFin7.11 Sompiossa
Keravan lukio		7.11.; 9-messut/vanh.ilta KeudaKva,Sompio
Keski-Uudenmaan aikuislukio		2.jakso 29.10.07 – 1.1.08
Joulukuu	Vk 48 26.11. – 30.11.	Vk 49 3.12. – 7.12. itsenäisyyspäivä
Keravanjoen koulu	9. lk TET (2.ryhmä)	3.jakso 3.12.07 – 5.2.2008, 9 lk TET (2.ryhmä)
Nikkarin koulu		3.jakso 3.12.07 – 5.2.2008, Tutorit 9. lk:illa
Sompion koulu		3.jakso 3.12.07 – 5.2.2008, Tutorit 9. lk:illa
Keuda Kerava		3.jakso 3.12.07 – 5.2.2008, Tutorit 9. lk:illa
Keravan lukio	Yo-juhla 7.12.07	3.jakso 3.12.07 – 5.2.2008, Tutorit 9. lk:illa
Keski-Uudenmaan aikuislukio	Yo-juhla 7.12.07	

KERAVALAISTEN OPPILAITOSTEN YHTEISIÄ TAPAHTUMIA LUKUVUONNA 2007–2008

SYKSY 2007

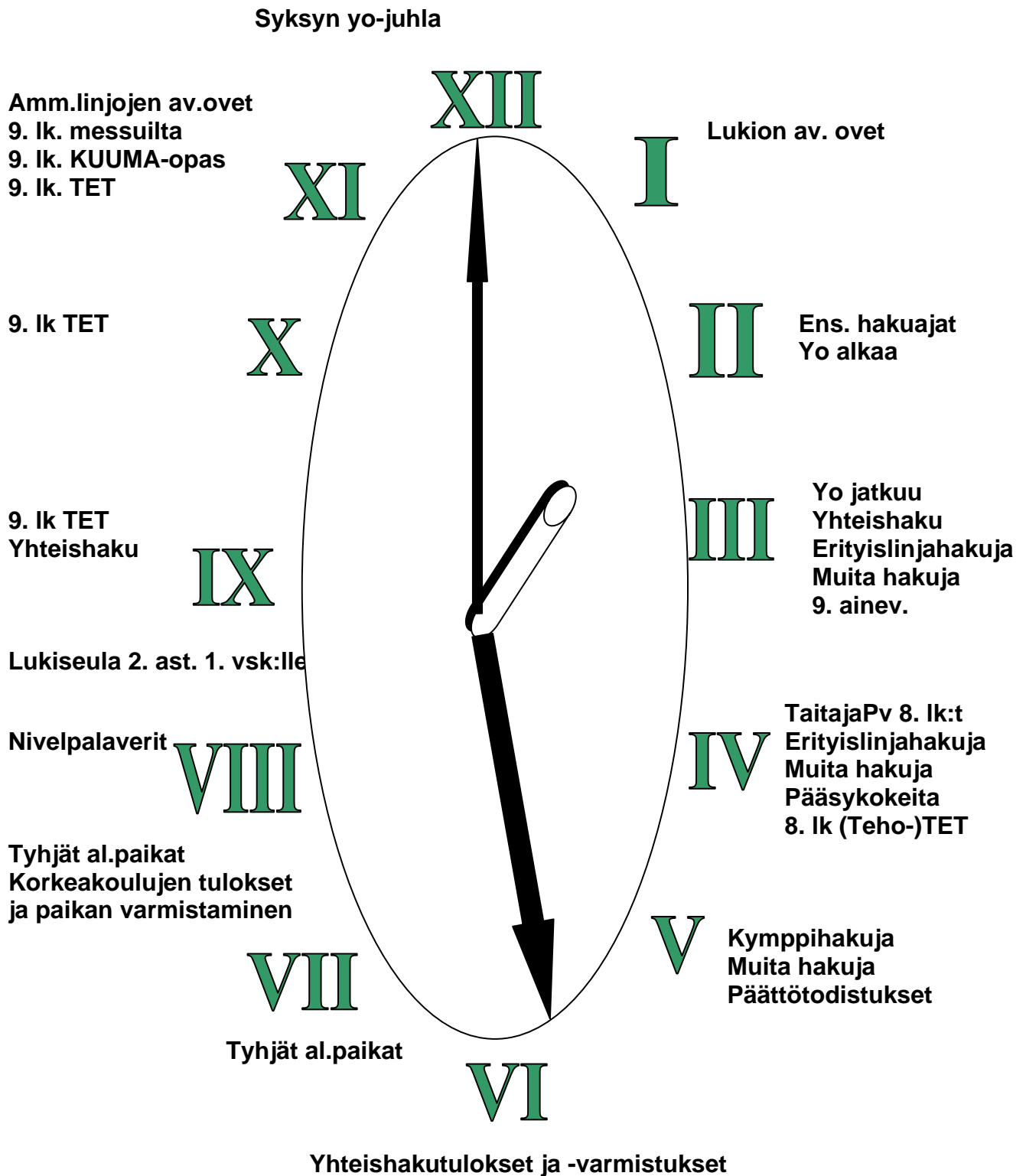
Vk 35 27.8. – 31.8.		Elokuu
Niveltämiskokous, erityisopettajat 9.lk. TET (vk 35-38) Niveltämiskokous, erityisopettajat Niveltämiskokous, erityisopettajat Niveltämiskokous, erityisopettajat Niveltämiskokous, erityisopettajat Niveltämiskokous, erityisopettajat		Keravanjoen koulu Nikkarin koulu Sompion koulu Keuda Kerava Keravan lukio Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 38 17.9. – 21.9.	Vk 39 24.9. – 28.9..	Syyskuu
9. lk TET (2.ryhmä) 14.9. yo-kirjoitukset alkavat 14.9. yo-kirjoitukset alkavat	9. lk TET (1.ryhmä) Koeviikko 26.9. – 3.10.	Keravanjoen koulu Nikkarin koulu Sompion koulu Keuda Kerava Keravan lukio Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 42 15.10. – 19.10.	Vk 43 22.9. – 26.10..	Lokakuu
9. lk TET (2.ryhmä) Kuuma-oppaan julkistamistilaisuus 12.10.	SYYSLOMA SYYSLOMA SYYSLOMA SYYSLOMA SYYSLOMA SYYSLOMA	Keravanjoen koulu Nikkarin koulu Sompion koulu Keuda Kerava Keravan lukio Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 46 12.11. – 16.11.	Vk.47 19.11. – 23.11.	Marraskuu
9. lk TET (1.ryhmä)	9. lk TET (1.ryhmä) Koeviikko 22.11. – 30.11.	Keravanjoen koulu Nikkarin koulu Sompion koulu Keuda Kerava Keravan lukio Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 50 10.12. – 14.12.	Vk 51 17.12. – 21.12.2007 Vk 52	Joulukuu
Tutorit 9. lk:illa Tutorit 9. lk:illa Tutorit 9. lk:illa Tutorit 9. lk:illa Tutorit 9. lk:illa	JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08 JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08 JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08 JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08 JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08 JOULULOMA 22.12.07 – 1.1.08	Keravanjoen koulu Nikkarin koulu Sompion koulu Keuda Kerava Keravan lukio Keski-Uudenmaan aikuislukio

LIITE 1		
KERAVALAISTEN OPPILAITOSTEN YHTEISIÄ TAPAHTUMIA LUKUVUONNA 2007–2008		
KEVÄT 2008		
Tammikuu	Vk 1 2.1. – 4.1.2008	Vk 2 7.1. – 11.1
Keravanjoen koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Nikkarin koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Sompion koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Keuda Kerava	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Keravan lukio	Tutorit 9. lk:illa vk 49-4	Tutorit 9. lk:illa vk 49-4
Keski-Uudenmaan aikuislukio		
Helmikuu	Vk 5 28.1. – 1.2.	Vk 6 4.2. – 8.2.
Keravanjoen koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	4.jakso 6.2. – 8.4.; Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Nikkarin koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	4.jakso 6.2. – 8.4.; Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Sompion koulu	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	4.jakso 6.2. – 8.4.; Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Keuda Kerava	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	4.jakso 6.2. – 8.4.; Tutorit 9. lk:illa vk 49-7
Keravan lukio	Koekiikko 28.1 – 5.2.	4.jakso 6.2. – 8.4.; 8.2. yo-kirjoitukset alkavat
Keski-Uudenmaan aikuislukio		8.2. yo-kirjoitukset alkavat
Maaliskuu	Vk 10 3.3. – 7.3.	Vk 11 10.3. – 14.3.
Keravanjoen koulu		
Nikkarin koulu		
Sompion koulu		
Keuda Kerava		
Keravan lukio		
Keski-Uudenmaan aikuislukio	8.lk TET (2.ryhmä)	8. lk TET (1.ryhmä) Yo-kirjoitukset Yo-kirjoitukset
Huhtikuu	Vk.14 31.3. – 4.4.	Vk 15 7.4. – 11.4.
Keravanjoen koulu		
Nikkarin koulu		
Sompion koulu		
Keuda Kerava		
Keravan lukio		
Keski-Uudenmaan aikuislukio	8 lk TET (2 ryhmä) Koeviikko 31.3. – 8.4	5.jakso 9.4. – 31.5. 5.jakso 9.4. – 31.5. 5.jakso 9.4. – 31.5. 5.jakso 9.4. – 31.5. 5.jakso 9.4. – 31.5.
Toukokuu	Vk 18 28.4. – 2.5. Vappu/Helatorstai	Vk 19 5.5. – 9.5.
Keravanjoen koulu		
Nikkarin koulu		
Sompion koulu		
Keuda Kerava		
Keravan lukio		
Keski-Uudenmaan aikuislukio		
Kesäkuu	Vk 22 26.5. – 31.5.	Vk 23
Keravanjoen koulu	Lukion kurssivalinnat Kevätjuhla 31.5	
Nikkarin koulu	Lukion kurssivalinnat Kevätjuhla 31.5	
Sompion koulu	Lukion kurssivalinnat Kevätjuhla 31.5	
Keuda Kerava	Kevätjuhla 30.5	
Keravan lukio	Lukion kurssivalinnat Kevätjuhla 31.5	
Keski-Uudenmaan aikuislukio	Lakkiaiset 30.5	

LIITE 1		
KERAVALAISTEN OPPILAITOSTEN YHTEISIÄ TAPAHTUMIA LUKUVUONNA 2007–2008		
KEVÄT 2008		
Vk 3 14.1. – 18.1.	Vk 4 21.1. – 25.1.	Tammikuu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Keravanjoen koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Nikkarin koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Sompion koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	Keuda Kerava
Avoim.Ovet/vanhempainilta 14.1.	Tutorit 9. lk:illa vk 49-4	Keravan lukio
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7		Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 7 11.2. – 15.2.	Vk 9 25.2. – 29.2..	Helmikuu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7		Keravanjoen koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7		Nikkarin koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7	8. TET (2.ryhmä)	Sompion koulu
Tutorit 9. lk:illa vk 49-7		Keuda Kerava
11.–13.2.Yo-kuunteluja		Keravan lukio
To=penkkarit, Pe=WanhPv		Keski-Uudenmaan aikuislukio
11.–13.2.Yo-kuunteluja		
Vk 12 17.3. – 20.3. pitkäperjantai	Vk 13 25.3. – 28.3 pääsiäinen	Maaliskuu
8.lk TET (2.ryhmä)	8.lk TET (1.ryhmä)	Keravanjoen koulu
		Nikkarin koulu
		Sompion koulu
		Keuda Kerava
	28.3. yo-kirjoitukset päättyvät	Keravan lukio
	28.3. yo-kirjoitukset päättyvät	Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk.16 14.4. – 18.4.	Vk.17 21.4. – 25.4	Huhtikuu
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Keravanjoen koulu
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Nikkarin koulu
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Sompion koulu
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Keuda Kerava
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Keravan lukio
5.jakso 14.4. – 31.5.	Oppilaan- ja opinto-ohjauksen yhteistyökokous	Keski-Uudenmaan aikuislukio
Kokous ohjausyhteistyön oppaasta		
Vk.20 12.5. – 16.5.	Vk 21 19.5. – 23.5.	Toukokuu
	Lukion kurssivalinnat	Keravanjoen koulu
	Lukion kurssivalinnat	Nikkarin koulu
	Lukion kurssivalinnat	Sompion koulu
	Lukion kurssivalinnat	Keuda Kerava
	Koeviikko 22.5. – 29.5.	Keravan lukio
		Keski-Uudenmaan aikuislukio
Vk 24 9.6. -13.6.	Vk 25	Kesäkuu
Niveltämiskokous		Keravanjoen koulu
Niveltämiskokous		Nikkarin koulu
Niveltämiskokous		Sompion koulu
Niveltämiskokous		Keuda Kerava
Niveltämiskokous		Keravan lukio
Niveltämiskokous		Keski-Uudenmaan aikuislukio

OHJAUKSEN 'VUOSIKELLO'

Eräiden tyypillisten ohjaustapahtumien sijainti vuosikierrossa



LIITE 3

OHJAUSTOIMINNAN TAUSTATIETOLOMAKE OPISKELIJALLE/HUOLTAJALLE		
Tämän lomakkeen tarkoituksena on helpottaa ja tukea uutta opiskelijaa eteenpäin oppimispolulla. Annetut tiedot eivät vaikuta opiskelijan opintosuoritusten arviointiin.		
Sukunimi (myös entinen)	Etunimet (puhuttelunimi alleiviivataan)	
Henkilötunnus	Kansalaisuus	Äidinkieli
Lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Osoite opiskelupaikkakunnalla (jos eri kuin kotipaikkakunnalla)	Puhelin kotiin	Matkapuhelin
Sähköpostiosoite	Kotikunta (kuluva vuoden alussa)	
Koulutus <input type="checkbox"/> Peruskoulu <input type="checkbox"/> Muu koulutus, mikä		
Edellisen koulusi tai oppilaitoksesi nimi	Minä vuonna opiskelusi päättyi	
Huoltajan / lähiomaisen tiedot		
Sukunimi	Etunimet	
Lähiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Sähköposti	Puhelin koti/työ	Matkapuhelin
Oppilaitos, jossa aloitat opintosi	Tutkinto, jota alat opiskella	
Aiotko ammattiopintojen lisäksi suorittaa lukio-opintoja? <input type="checkbox"/> Kyllä <input type="checkbox"/> En (vain ammattiopistossa aloittavat vastaavat)		
TIETOJA AIEMMISTA OPINNOISTA JA TUKITOIMISTA		
Mitkä oppiaineet ovat olleet sinulle helppoja? Mainitse korkeintaan 3		
Mitkä oppiaineet ovat olleet sinulle hankalia? Mainitse korkeintaan 3.		

LUOTTAMUKSELLINEN

Ainoastaan opiskelijahuoltohenkilöstön
ja ryhmänohjaajan käyttöön

Onko sinulla peruskoulussa ollut vaikeuksia seuraavissa asioissa?		Ei ole	Jonkin verran	Melko paljon
	Lukemisessa, kirjoittamisessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Matematiikassa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Piirtämisessä, käsitöissä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Liikkumisessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Keskittymisessä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Muistamisessa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Poissaoloissa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jotain muita vaikeuksia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
Oletko saanut peruskoulussa tukiopetusta seuraavissa aineissa ja mikä oli arvosanasi päättötodistuksessa?		Kyllä	En	Arvosana
	Matematiikassa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Äidinkielessä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Ruotsin kielessä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	Englannin kielessä	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Jossakin muussa aineessa, missä _____	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
Onko sinulle peruskoulussa tehty	Erityisopetus päätös	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
	HOJKS	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Oletko opiskellut peruskoulussa erityisluokalla tai pienryhmässä (alle 15 oppilasta)?	<input type="checkbox"/>	kyllä	En	
ALKAVISSA OPINNOISSA HUOMIOITAVIA ASIOITA				
Onko sinulla jokin ruoka-aineallergia?	<input type="checkbox"/> Ei ole <input type="checkbox"/> On, mikä			
Onko sinulla muita terveyteen liittyviä asioita, jotka voivat vaikuttaa opiskeluusi (esimerkiksi allergioita, diabetes, epilepsia, selkävaivoja, migreeni, jännittämistä jne.)?	<input type="checkbox"/> Ei ole <input type="checkbox"/> On			
Onko opintojesi edistymisen kannalta sinulla tai huoltajallasi tarvetta keskustella opiskeluun tai elämäntilanteeseen liittyvistä asioista tulevan oppilaitoksesi opiskelijahuollon edustajan tai ryhmänohjaajan kanssa?	<input type="checkbox"/> Ei ole <input type="checkbox"/> On			
Missä asioissa toivoisit saavasi tukea jatko-opinnoissasi?				
Muita opiskelusi kannalta tärkeitä tietoja				

LUOTTAMUKSELLINENAinoastaan opiskelijahuoltohenkilöstön
ja ryhmänohjaajan käyttöön

SUOSTUMUKSET JA ALLEKIRJOITUKSET	
Annan luvan kouluterveydenhuollolle terveystietojeni tilaamiseen edellisestä oppilaitoksesta/arkistosta <input type="checkbox"/> Kyllä <input type="checkbox"/> En	
Seuraavat henkilöt edellisestä oppilaitoksestani saavat tarvittaessa antaa tietoja opiskelussani huomioitavista asioista ja tukitoimista sivulla 1. mainitsemani oppilaitoksen opiskelijahuollolle ja ryhmänohjaajalleni.	
	Nimi
Opinto-ohjaaja <input type="checkbox"/>	_____
Kuraattori <input type="checkbox"/>	_____
Erytisopettaja <input type="checkbox"/>	_____
Joku muu <input type="checkbox"/>	_____
Tähän lomakkeeseen kirjattuja tietoja saa luovuttaa ainoastaan opiskelijahuollolle ja opetuksen toteutuksesta vastaaville opettajilleni oppilaitoksessa, jonka opiskelupaikan olen ilmoittanut vastaanottavani sivulla 1. Annetut tiedot eivät saa vaikuttaa opiskelijan opintojen arviointiin.	
Paikka	Päiväys
Opiskelijan allekirjoitus	Huoltajan allekirjoitus
Nimen selvennys	Nimen selvennys

SUORITUS TOISEN ASTEEN OPPILAITOKSESSA

Lähetävä koulu: _____

Osoite: _____

Puh. _____

Opiskelijan nimi ja ryhmä: _____ (_____)

Puh. _____

Suoritus (aine ja kurssin numero): _____.

Syy: _____.

Päiväys: ___/___/20___

OPO / rehtori / opettaja:

al lekirjoitus

Vastaanottava koulu: *KESKI-UUDENMAAN AIKUISLUKIO*Osoite: *Aleksis Kiven tie 18, 04200 KERAVA*Puh. *(09) 2939 2431*Faksi . *(09) 2944 316*

Jakso: _____

Koepäivä: _____

Arvosana: _____

Lisäetuja:

Päiväys: _____

Opettaja _____
al lekirjoitus, nimen selvennys ja puhelinnumero

Ohje: Opiskelija ilmoittautuu oppilaitoksen kansliaan ja vie lähetteen täytettynä ensimmäisellä oppitunnilla opettajalle. Opettaja toimittaa lähetteen kurssi arvosanalla täydennettynä kurssin loputtua kansliaan. Kansliasta lähete toimitetaan lähettävälle koululle

Tämän suunnitelman päivityksiä ovat tehneet seuraavat henkilöt:

Lukuvuodeksi 2004–2005 (ensimmäinen suunnitelma)

Annikki Halme, oppilaanohjaaja, Sompion koulu
Merja Juhala, opinto-ohjaaja, Nikkarin lukio
Erja Kärnä, opinto-ohjaaja, Keravan ammattiopisto

Lukuvuodeksi 2005–2006

Tea Eriksson, opinto-ohjaaja, Keravan ammattiopisto
Pirjo Karjalainen, oppilaanohjaaja, Nikkarin koulu
Seppo Pyhälähti, opinto-ohjaaja, Keravan lukio

Lukuvuodeksi 2006–2007

Tytti Hämäläinen, koulutuskoordinaattori, Keravan lukio
Laila Järvelä, oppilaanohjaaja, Keravanjoen koulu
Erja Kärnä, opinto-ohjaaja, Keravan ammattiopisto
Tapani Saarinen, opinto-ohjaaja, Keski-Uudenmaan aikuislukio

Lukuvuodeksi 2007–2008

Tea Eriksson, opinto-ohjaaja, Keuda Kerava
Merja Juhala, opinto-ohjaaja, Keravan lukio
Eeva Karvinen, oppilaanohjaaja, Sompion koulu

